

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SANDOMIERZU NA 2006 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4(1) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. z późniejszymi zmianami.

Zadania, o których mowa w w/w ustawie to:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13(1) i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z treścią ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy rodzinie.

Powyższe zadania realizowane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawa nazywa „dodatkovymi” środkami na finansowanie zadań (art. 11(1) ust. 1). Na podstawie art. 18(2) środki te „wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

Program opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. CELE STRATEGICZNE

1. Działania profilaktyczne oraz informacyjno-edukacyjne dla poszerzenia wiedzy młodych i dorosłych mieszkańców Sandomierza na temat szkodliwości picia alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych oraz dostępnych formach i miejscach pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Wdrożenie procedury „Niebieskiej Karty” – procedury interwencji gminnych komisji w sprawach przemocy domowej oraz wypracowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych, promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny styl życia.

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA SANDOMIERZA W ZAKRESIE STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASOBÓW UMOŻLIWIĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ

1) Najważniejsze problemy wynikające ze spożywania i nadużywania alkoholu:

- **Zdrowotne:**
  - uszkodzenie narządów wewnętrznych spowodowane długotrwałym spożywaniem alkoholu (osłabienie mięśnia sercowego, marskość wątroby, zapalenie trzustki itp.),
  - alkohol poraża centralny układ nerwowy, co przy nadmiernym jego spożywaniu może spowodować trwałe uszkodzenie mózgu, ogólne wyniszczenie organizmu, a w konsekwencji śmierć,
  - dzieci i członkowie w rodzinach alkoholików są znerwicowani i źle przystosowani społecznie, potrzebują opieki lekarskiej i psychologicznej.
- **Społeczno - kulturowe:**
  - naruszenie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (alkohol wywołuje agresję, jest przyczyną kradzieży, bójek, napadów, pobić, a nawet morderstw i także wielu wypadków drogowych, sprzyja występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej wobec domowników),
  - nadużywanie alkoholu powoduje zmianę osobowości, co często prowadzi do rozbicia rodziny, utraty pracy i ogólnej degradacji społecznej,
  - alkohol sprzyja kształtowaniu się negatywnych postaw społecznych (cynizm, znieczulica społeczna) „schamieniu” obyczajów (wulgarność języka, brutalność).
- **Ekonomiczne:**
  - alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy: absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy co w konsekwencji powoduje utratę pracy,
  - indywidualne koszty konsumpcji tj. koszty ponoszone przez osobę pijącą,
  - zewnętrzne koszty konsumpcji tj. koszty ponoszone przez innych z powodu problemów alkoholowych osób nadużywających alkoholu.

- **Skutki spowodowane nadużywaniem alkoholu przez młodzież:**

I. Odnoszące się do zdrowia fizycznego:

- podwyższenie poziomu enzymów wątrobowych
- używanie innych substancji psychoaktywnych
- wypadki drogowe
- nieumyślne okaleczenia
- bójki, zabójstwa,
- samobójstwa
- wczesna inicjacja seksualna
- przypadkowe kontakty seksualne

II. Skutki o charakterze psychospołecznym:

- niższa sprawność językowa
- zaburzenia w rozwoju potrzebnych w tym wieku umiejętności
- zaburzenia w rozwoju umiejętności społecznych i umiejętności radzenia sobie z trudnościami
- problemy w kontaktach z przyjaciółmi
- problemy z rodzicami

2) Liczba stałych mieszkańców w/g wieku i płci na dzień: 2005.12.31

Nazwa gminy: Sandomierz

Tabela Nr 1

WIEK	0 - 2		3		4 - 5		6		7		8 - 12	
PŁEĆ	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
LICZBA	305	307	118	110	245	225	141	110	126	129	723	723

WIEK	13 - 15		16 - 17		18		19-65	19-60	Pow. 65	Pow. 60	RAZEM		
PŁEĆ	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M + K
LICZBA	538	571	397	398	206	178	8026	8380	1186	2584	12011	13715	25726

w tym szacunkowo liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi ok. **500** osób

3) Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście na dzień: 2005.12.31

Tabela Nr 2

LICZBA PUNKTÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE (stan na 31.12.2005r.)								
z napojami przeznaczonymi do spożycia								
1) poza miejscem sprzedaży					2) w miejscu sprzedaży			
		według zawartości alkoholu					według zawartości alkoholu	
1. ogółem (wszystkich punktów)	2. razem	3. do 4,5% (oraz piwa)	4. od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	5. pow. 18%	6. razem	7. do 4,5% (oraz piwa)	8. od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	9. pow. 18%
132	94	92	79	60	38	38	25	19

4) Dane liczbowe dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu w 2005 roku:

- ilość wypadków drogowych spowodowanych po spożyciu alkoholu - **6**,
kolizje - **31**,
- ilość osób nietrzeźwych zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych
do wytrzeźwienia -**195**,
- udział nieletnich osób zakłócających ład i porządek po spożyciu alkoholu - **40** (nieletni
pomiędzy 13 a 17 rokiem życia), - **82** (od 17 do 21 roku życia)
- nieletni odbierani z KPP przez rodziców bądź opiekunów – **46**
- ilość wezwań i interwencji w związku z przemocą w rodzinie pod wpływem alkoholu - **214**.

5) Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej - zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują na terenie Sandomierza realizowane są przez:

- Miejski Ośrodek Rozwoju Osobistego mieszczący się przy ul. Rynek 28A.
- Poradnię Terapii Uzależnień podlegającą Samodzielnemu Publicznemu
Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sandomierzu.
- Pomieszczenia po byłej kotłowni w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych, gdzie
obecnie działają dwie grupy samopomocowe AA i Al-Anon.

- Dwie świetlice socjoterapeutyczne, które prowadzą działalność profilaktyczną i edukacyjną wśród dzieci i młodzieży zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 września 2000r. (Dz. U. Nr 80 z 2000r.).

III. ZADANIA DO REALIZACJI

1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz ofiar przemocy.

A) Prowadzenie punktu edukacyjno – konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, ofiar przemocy oraz osób w kryzysie (-udzielanie wsparcia psychicznego, porad terapeutycznych, psychologicznych, pedagogicznych i prawnych, - motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia, -rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, -kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych).

B) Prowadzenie telefonu zaufania dla ofiar przemocy, osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz osób w kryzysie.

C) Uruchomienie multimedialnego punktu konsultacyjnego „Multimedialny Przyjaciel”

Powyższe zadania realizowane będą w Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego.

D) Szkolenie osób zajmujących się profilaktyką i leczeniem uzależnień, a także przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

A) Podejmowanie przez GKRPA czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

B) Prowadzenie dwóch świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w cyklu ciągłym:

- świetlica nr 1 „Bajka”,

- świetlica nr 2 „Przystań”.

Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych zleca się Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

C) Prowadzenie warsztatów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz Programu Rozwoju Osobistego dla osób uzależnionych od alkoholu.

D) Wprowadzenie przez gminną komisję procedury „Niebieskiej Karty” w przypadku ujawnienia przemocy w rodzinie,

E) Współpraca z lokalnymi organizacjami i służbami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

- A) Zorganizowanie i przeprowadzenie programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych miasta Sandomierza.
- C) Zakup materiałów profilaktycznych – prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.
- D) Przeprowadzenie wśród nauczycieli, wychowawców oraz rodziców szkoleń na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych.
- E) Zorganizowanie i przeprowadzenie imprez kulturalnych promujących trzeźwy styl życia i integrujących środowiska patologiczne ze społeczeństwem
- F) Realizacja programu profilaktyczno – edukacyjnego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w ramach akcji wypoczynku letniego.
- G) Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, w szczególności zajęć sportowych.
- H) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, np. aktywizacja wolontariatu w ramach programu „Starszy Brat, Starsza Siostra”
- I) Angażowanie się w ogólnopolskie społeczne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- J) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- A) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- B) Wspieranie działalności samopomocowych grup wsparcia AA i AL-Anon (nieodpłatne udostępnienie lokalu, zakup materiałów edukacyjnych, sfinansowanie kursów, szkoleń dla członków tych grup)
- C) Wspomaganie działalności profilaktycznej klubów, stowarzyszeń, organizacji prowadzących w ramach działalności statutowej profilaktykę antyalkoholową, promujących zdrowy tryb życia i abstynencję.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13(1) i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- A) Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- B) Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Burmistrz Miasta w drodze upoważnienia może wskazać osobę do reprezentowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. SPOSOBY REALIZACJI

1. Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich.
2. Zlecenia zadań jednostkom gminnym.
3. Konkursy ofert.

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana Zarządzeniem Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 2 czerwca 2003 roku na podstawie art. 4(1) ust. 3 ustawy z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 i Nr 167, poz.1372).

Do zadań Komisji należy:

1. Współpraca w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z innymi instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomaganiem dziecku i rodzinie.
2. Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego:
  - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
  - wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie dotyczące nadużywania alkoholu i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu,O ile osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania:
  - skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego,
  - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu danej osoby.
3. Kontrola rynku napojów alkoholowych na terenie gminy:
  - opiniowanie decyzji o wydaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
  - prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych,
  - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
4. Podejmowanie stosownych działań służących ustaleniu czy osoba nadużywająca alkoholu jest sprawcą przemocy domowej. W przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie zawiadomienie o tym fakcie odpowiednich służb, instytucji i organizacji oraz zainicjowanie pomocy ofiarom przemocy.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

Zasady finansowania pracy członków Komisji określa Regulamin Komisji i Uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr LX/410/97 z dnia 22.XII.1997r.

Harmonogram wydatków na 2006 rok w zakresie działalności związanej z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i patologii społecznej na terenie miasta Sandomierza

L.p.	Dział rozdział	Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt wykonania	Wykonawca
1.	<u>851</u> 85154	Działalność Świetlic Socjoterapeutycznych – „Bajka” „Przystań”	01.01.2006- 31.12.2006	220 000	MOPS
2.	<u>851</u> 85154	Prowadzenie i działalność merytoryczna Miejskiego Ośrodka Rozwoju Osobistego	01.01.2006- 31.12.2006	150 000	Wybór ofert/ UM
3.	<u>851</u> 85154	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – posiedzenia/ koszty postępowania biegłego/działalność merytoryczna	01.01.2006- 31.12.2006	20.000	GKRPA
4.	<u>851</u> 85154	Dofinansowanie działalności grup samopomocowych osób uzależnionych i współuzależnionych	01.01.2006- 31.12.2006	10 000	UM
5.	<u>851</u> 85154	Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży	01.01.2006- 31.12.2006	20 000	Wybór ofert
6.	<u>851</u> 85154	Imprezy kulturalne promujące trzeźwy styl życia i integrujące środowiska patologiczne ze społeczeństwem	01.01.2006- 31.12.2006	40 000	Wybór Ofert/UM
		RAZEM	01.01.2006- 31.12.2006	460 000,00	

